

Наукові перспективи
Видавнича група

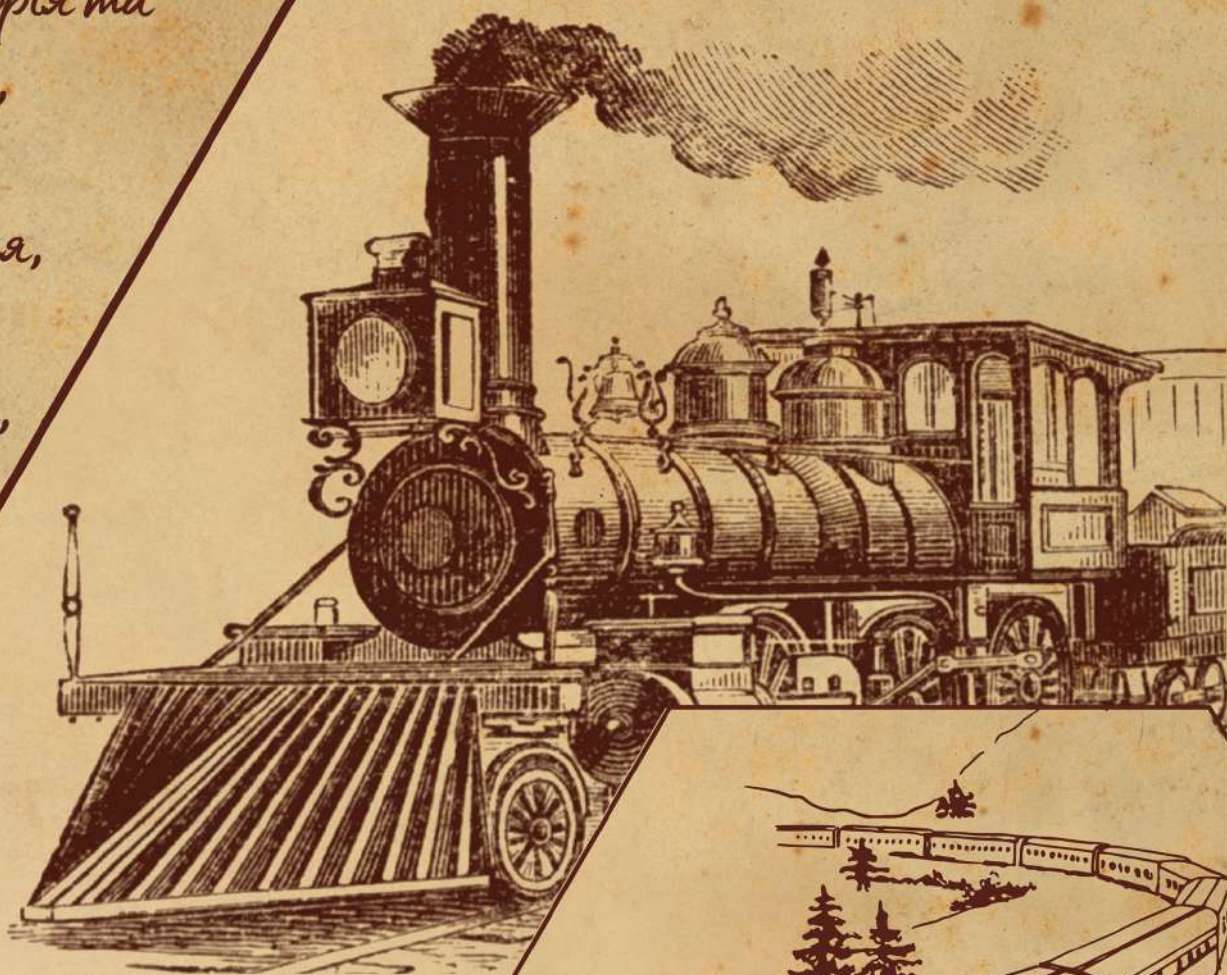
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ

НАУЦІ

№7(37)

2025

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Асоціація науковців України
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 7(37) 2025

Київ – 2025

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Association of Scientists of Ukraine
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series,
"Public Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 7(37) 2025

Kyiv – 2025

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2025. № 7(37) 2025. С. 1229.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія KB № 25116-15056P.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 11.07.2025, № 7/7-25).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а, також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Coperticus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Даниїл Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

Балалаєва (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)

Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)

Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)

Герасименко Юлія Сергіївна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (Біла Церква, Україна)

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)

Закієв Іслам Муса-Огли - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)

Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Ігнатів Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)

Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

Кавіліна Ганна Костянтинівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)

Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)

Карускевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)

Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)

Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)

Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернівецького інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бутая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернівці, Україна)

Кошета Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)

Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)

Кризина Наталія Павлівна — доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ, Україна)

Куриш Наталія Костянтинівна — кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)

Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)

Маслак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)

Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)

Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)

Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)

Мізюк Вікторія Анатоліївна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)

Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)

Ніколас Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна)

Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Онисько Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)

Орлова Наталія Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)

Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)

Палічук Юрій Іванович — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)

Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)

Пушкар Ірина Володимирівна — кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Запорізького національного університету, сертифікований аудитор, член Аудиторської Палати України, член громадської організації «Професійна організація аудиторів, бухгалтерів та викладачів ОКД» (Запоріжжя, Україна)

Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)

Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського" (Одеса, Україна)

Сидоренко Вікторія Миколаївна — асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)

Соцілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)

Тарчинська Юлія Георгіївна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інструментального виконавства Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)

Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)

Толочко Світлана Вікторівна — доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)

Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)

Хохлачова Юлія Євгенівна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)

Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)

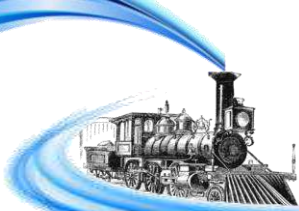
Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)

Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)

Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)

Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

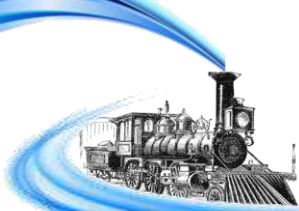
Blenda N.O., Cherneha I.I., Zharun O.V., Korotieiev M.A., Riabokuchma V.S. <i>INNOVATIVE STRATEGIES AS A MEANS OF BUILDING COMPETITIVE ADVANTAGES OF FARMING ENTERPRISES</i>	18
Бовш Л.А., Джгуташвілі Н.М., Опанасенко С.І. <i>ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ Й ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТВОРЕННЯ ЕТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ДОСВІДУ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ</i>	28
Волокитіна Л.О., Марчук Ю.М., Сокиринська І.Г. <i>БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЇ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ У ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КРАЇН ЄС</i>	43
Генсьор В.Ф. <i>ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СТИМУЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА КОНКУРЕНТО-СПРОМОЖНОСТІ</i>	56
Головня О.М., Чемерис Ю.С. <i>ГЕОГРАФІЯ МІСЕ-ТУРИЗМУ У СИСТЕМІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ</i>	66
Грабовський Д.О. <i>МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРОБЛЕМАТИКИ СПРАВЕДЛИВОГО РОЗПОДІЛУ ВІЛЬФРЕДО ПАРЕТО</i>	79
Громяк С.І. <i>СИСТЕМА ЦІННОСТЕЙ У МОДЕЛІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА</i>	90
Жигало І.І., Коpecь Г.Р. <i>АНАЛІТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ</i>	115
Кульчицький О.В. <i>МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ SMM-АКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА</i>	128

Рогальська-Яблонська І.П., Султанова Н.В. <i>АКТУАЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ В.СУХОМЛИНСЬКОГО В СУЧАСНИХ ПІДХОДАХ ДО ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	138
Тишечко А.В. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПРАКТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ І МЕТОДІВ ГАЛУЗЕВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ</i>	150
Федишин Г.В. <i>ВПЛИВ МОТИВАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ</i>	162
Шевель О.О. <i>ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ НА ЗМІСТ ТЕОРІЇ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ АКВАКУЛЬТУРИ ТА ЇЇ СПЕЦИФІКА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ПОДОЛАННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ ВИКЛИКІВ</i>	172
Шиманський Б.О. <i>АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (НА ПРИКЛАДІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ)</i>	184

СЕРІЯ «Державне управління»

Skril I.V., Popova A.O. <i>TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL ORGANISATIONS IN A MULTIPOLAR WORLD</i>	195
Василенко Н.В. <i>ОСОБИСТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ</i>	210
Величко В.А., Волошко А.О. <i>РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА У МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ</i>	217
Гаєвський С.Б. <i>СВІТОВИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЗЕЛЕНОГО КУРСУ В ДЕРЖАВНІЙ ПОЛІТИЦІ</i>	227

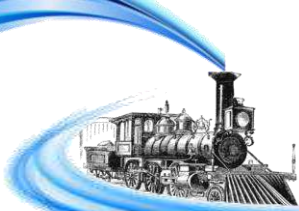

Лаврентій Д.С. <i>СИСТЕМА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ПОЛЬЩІ: СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ</i>	238
Мосора Л.С. <i>ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ МІГРАЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ</i>	260
Оболенський О.Ю., Маркіна М.І. <i>ВПЛИВ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА МІСЬКЕ ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ</i>	272
Олійник В.В., Кухарчук П.М. <i>ІДЕНТИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ПРОБЛЕМ ТА РИЗИКІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ</i>	284
Пастушенко І.П. <i>СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ВИМІРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМ ОБСЛУГОВУВАННЯМ В УКРАЇНІ</i>	296
Петринський Д.В. <i>СПІЛЬНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ТА ЦІЛЬОВІ ВЕКТОРИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	311
Радзівілов Г.Д. <i>МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАГРОЗАМ ПІД ЧАС ВІЙНИ</i>	322
Туркало М. <i>УПРАВЛІНСЬКІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ</i>	331
Цапик Т.Д., Мельник А.Ф. <i>МАРКЕТИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В КОМУНІКАЦІЯХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД</i>	344
Цимбаленко Я.Ю. <i>УПРАВЛІНСЬКІ РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ СЛУЖБОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ</i>	356
Шипов Ю.О. <i>РЕФОРМУВАННЯ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИХ ЕКСПЕРТНИХ КОМІСІЙ В УКРАЇНІ</i>	368

СЕРІЯ «Право»

- Tuz O.S., Biletsky V.O., Karpets O.R.** 377
THEORETICAL BASES FOR ORGANISING VISUAL SURVEILLANCE BY OPERATIONAL UNITS OF THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE
- Беззубов Д.О.** 386
ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР І ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ
- Бурлак О.В.** 396
ЗАХИСТ ПРАВ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ В МІЖНАРОДНИХ ЮРИСДИКЦІЙНИХ ОРГАНАХ
- Волкова Ю.М.** 409
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ (НА ПРИКЛАДІ СТ. 127 КК УКРАЇНИ)
- Горецький О.В.** 418
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ
- Гризоглазов Д.В., Нікончук А.М.** 426
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ВАЛЮТИ ЦЕНТРАЛЬНИМИ БАНКАМИ
- Ємельянов В.Р., Островський С.О.** 437
ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ПРИЗУПИНЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ: ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
- Кірін Р.С., Хоменко В.Л., Пашенко О.А.** 447
ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА РЕЗІЛЬСЕНТНОСТІ МІСТА: ЦИФРОВІ ТА ПРАВОВІ ВИМІРИ
- Кориляк М.Б.** 469
ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА
- Лепей М.В.** 481
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧІ ЗАХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ (КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ)

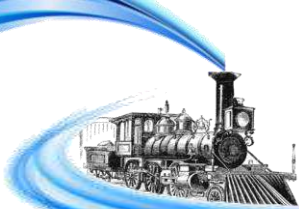
Максіменцева Н.О. <i>КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПАРЛАМЕНТАРИЗМУ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	490
Олішевський І.В. <i>НЕЛЕГАЛЬНИЙ МІГРАНТ ЧИ ПОРУШНИК ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РОЗМЕЖУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	503
Орел Л.В., Чернега Р.Т., Пушина Н.Л., Ковтун І.В. <i>ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	514
Поляк У.Ю. <i>СВІДОЦЬКИЙ ІМУНІТЕТ ОСІБ, ЯКИМ ВІДОМА ЛІКАРСЬКА ТАЄМНИЦЯ</i>	523
Похиленко І.С. <i>ПРАВОВІ РЕЖИМИ ТРАНСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	531
Савкін О. <i>ПОМИЛКИ АРГУМЕНТАЦІЇ НА ШЛЯХУ ВСТАНОВЛЕННЯ ІСТИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ</i>	543
Скапоущенко О.Д. <i>ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	560
Щербатюк О.О. <i>ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНО- ЛОГІЙ, ЩО НАПРАВЛЕНІ НА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ</i>	570

СЕРІЯ «Історія та археологія»

Кіцелюк В.В. <i>ДО ІСТОРІЇ І ГЕНЕАЛОГІЇ ШЛЯХТИЧІВ ШУМЛЯНСЬКИХ З ШУМЛЯН В ГАЛИЦЬКІЙ ЗЕМЛІ З ДРУГОЇ ЧВЕРТІ XV ДО КІНЦЯ XVI СТ.</i>	581
Кліш А. <i>РОЗВИТОК ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ НАПРИКІНЦІ XIX — НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ: ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ГАЛУЗЕВА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ</i>	598

- Комарніцький О.Б., Долинна А.С.** 609
ВСТАНОВЛЕННЯ НАЦИСТСЬКОГО ОКУПАЦІЙНОГО РЕЖИМУ І УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО: НА ПРИКЛАДІ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ
- Костилєва С.О.** 620
НАУКОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РОЛІ ЧАСОПИСІВ ХІХ СТОЛІТТЯ У ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ОГЛЯД СУЧАСНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ
- Красота І.В.** 633
КЛАСИФІКАЦІЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ, ЯКІ ВИЯВЛЕНІ У ЛОКАЛЬНИХ ВІЙНАХ КІНЦЯ ХХ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНИ
- Крижанівський В.М.** 648
ПРОБЛЕМА ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ДІЛОВОДСТВА ОРГАНІВ МІСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ 1870-Х – 1910-Х РР. В РАДЯНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ПОСТРАДЯНСЬКІЙ ІСТОРИЧНІЙ НАУЦІ
- Кропотко К.О.** 661
НАРАТИВИ ПРЕСИ ПЕРІОДУ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ КИСВА: ІДЕОЛОГІЧНІ КОНСТРУКЦІЇ В «УКРАЇНСЬКОМУ СЛОВІ» ТА «НОВОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СЛОВІ»
- Мельничук О.А., Зінько Ю.А., Тучинський В.А.** 674
ВПЛИВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС НА РИНОК ПРАЦІ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ У 2004-2020 РР.
- Мельніков М.О.** 683
ОРГАНИ МІСЦЕВОГО УПРАВЛІННЯ ОКУПАЦІЙНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ РАЙХСКОМІСАРІАТУ «УКРАЇНА» В СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ: ПРОБЛЕМИ ДЕФЕНІЦІЇ
- Півоварчук В.М.** 693
РАДЯНСЬКА ПОЛІТИКА ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ (1939–1946): ІНСТИТУЦІЙНА ЛІКВІДАЦІЯ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ У СТРАТЕГІЇ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
- Помазан Д.Ю., Гудзь В.В.** 709
ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ЕЗОТЕРИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ США В ПЕРІОД ОКУЛЬТНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

- Тимошик М.М.** 723
*ОРДЕНИ ДЛЯ ДЕСПОТІВ: НЕЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ В ІСТОРІЇ
АВТОКРАТІЙ ТА ТОТАЛІТАРИЗМУ*

СЕРІЯ «Педагогіка»

- Husztı I.I., Hnatyk K.B., Fodor K.Yo.** 732
*DIFFERENTIATED ENGLISH GRAMMAR INSTRUCTION AT THE TERTIARY
LEVEL*

- Kuchinka K., Pinte Edina, Roman E.** 744
*TOWARDS DEEPER UNDERSTANDING – CHALLENGES AND
OPPORTUNITIES IN TEACHING INTEGRAL CALCULUS AT THE
SECONDARY LEVEL*

- Антонов О.В., Антонова О.Є.** 755
*ВПЛИВ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК
КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ*

- Бевзюк М.С.** 769
*ІГРОТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ
АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ*

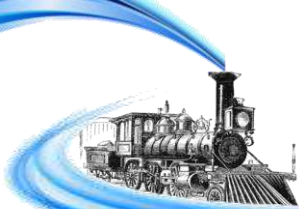
- Білан В.** 781
*БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗДО В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА
ПОВОЄННОГО ЧАСУ: ВИКЛИКИ Й ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ*

- Білан В.** 791
*СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ
ДОШКІЛЬНИКІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ*

- Врабель Т.Т.** 800
СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ

- Гамрецька Г.С., Гринчишин О.М., Савчук Н.С.** 807
*ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ІСТОРІЇ НОВОГО ЧАСУ:
ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ*

- Герасименко Ю.С.** 821
*ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В ЗАКЛАДІ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ*

СЕРІЯ «Педагогіка»

UDC 378:371.3:372.881.111.1:81'36

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-7\(37\)-732-743](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-7(37)-732-743)

Huszi Ilona Istvanivna Doctor of Philosophy in Language Pedagogy, Associate Professor, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove, tel.: (095) 331-79-30, <https://orcid.org/0000-0002-1900-8112>

Hnatyk Katalin Beylivna Doctor of Philosophy in Language Pedagogy, Associate Professor, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove, tel.: (066) 920-26-64, <https://orcid.org/0000-0003-4975-6266>

Fodor Kateryna Yosypivna Doctor of Philosophy in Language Pedagogy, Associate Professor, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove, tel.: (066) 473-48-63, <https://orcid.org/0000-0002-5086-0944>

DIFFERENTIATED ENGLISH GRAMMAR INSTRUCTION AT THE TERTIARY LEVEL

Abstract. Differentiated Instruction (DI) represents a cornerstone of effective English grammar teaching, particularly vital within English as a Foreign Language (EFL) contexts at the tertiary level. This pedagogical approach fundamentally recognizes the inherent diversity among university and college students, encompassing varied English proficiency levels, distinct learning styles, diverse academic and cultural backgrounds, and differing motivations for language acquisition. Moving beyond a conventional "one-size-fits-all" methodology, DI systematically tailors instruction by intelligently modifying four core curricular elements: content, process, product, and the affect/learning environment.

This article aims to explain the importance and practical application of DI in English grammar instruction. It highlights how strategically customizing teaching methods, adjusting instructional pace, and adapting learning materials to individual student needs can enhance and maximize learning outcomes for every learner. The paper explores how differentiation can be effectively integrated with both deductive and inductive grammar teaching approaches, acknowledging that students often respond optimally to a blend of these methodologies. Recent research strongly supports DI's benefits, demonstrating its capacity to improve student motivation, foster crucial

critical thinking skills, and cultivate more supportive classroom environments where all students are afforded equitable opportunities for success. Furthermore, contemporary studies indicate that combining DI with digital tools effectively supports diverse student populations in higher education, thereby contributing to the creation of dynamic and inclusive digital learning environments. When thoughtfully and strategically varying these instructional components, educators are empowered to ensure that all students, regardless of their unique starting point, prior knowledge, or preferred learning pathway, can effectively grasp complex grammatical concepts, practise them meaningfully, and ultimately achieve academic excellence within a truly flexible, responsive, and student-centred learning setting.

Keywords: differentiated instruction, English as a Foreign Language (EFL), deductive grammar teaching, inductive grammar teaching, tertiary students.

Густі Ілона Іштванівна доктор філософії з галузі «Освіта/Педагогіка», доцент кафедри філології, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове, тел.: (095) 331-79-30, <https://orcid.org/0000-0002-1900-8112>

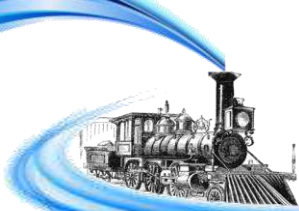
Гнатик Каталін Бейлівна доктор філософії з галузі «Освіта/Педагогіка», доцент кафедри філології, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове, тел.: (066) 920-26-64, <https://orcid.org/0000-0003-4975-6266>

Фодор Катерина Йосипівна доктор філософії з галузі «Освіта/Педагогіка», доцент кафедри філології, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове, тел.: (066) 473-48-63, <https://orcid.org/0000-0002-5086-0944>

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ГРАМАТИКИ НА РІВНІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Анотація. Диференційоване навчання (ДН) є наріжним каменем ефективного викладання англійської граматики, особливо важливого в контексті англійської як іноземної мови на рівні вищої освіти. Цей педагогічний підхід фундаментально визнає притаманну різноманітність студентів університетів та інститутів, охоплюючи різні рівні володіння англійською мовою, різні стилі навчання, різноманітний академічний та культурний досвід, а також різні мотивації для вивчення мови. Виходячи за рамки традиційної методології, ДН систематично адаптує навчання, розумно змінюючи чотири основні елементи навчальної програми: зміст, процес, продукт та середовище впливу/навчання.

Головна мета статті — пояснити важливість та практичне застосування ДН у викладанні англійської граматики. В ній підкреслено, як стратегічне

налаштування методів навчання, коригування темпу навчання та адаптація навчальних матеріалів до індивідуальних потреб можуть покращити та максимізувати результати навчання для кожного студента. У статті досліджено, як диференціацію можна ефективно інтегрувати як з дедуктивним, так і з індуктивним підходами до викладання граматики, визнаючи, що студенти часто оптимально реагують на поєднання цих методологій. Показано, що нещодавні дослідження переконливо підтверджують переваги ДН, демонструючи його здатність покращувати мотивацію студентів, розвивати важливі навички критичного мислення та створювати більш сприятливе середовище в класі, де всім студентам надаються рівні можливості для успіху. Крім того, сучасні дослідження показують, що поєднання ДІ з цифровими інструментами ефективно підтримує різноманітні студентські групи у вищій освіті, тим самим сприяючи створенню динамічного та інклюзивного цифрового навчального середовища. Завдяки продуманому та стратегічному варіюванню цих навчальних компонентів, викладачі мають змогу забезпечити, щоб усі студенти, незалежно від їхніх попередніх знань, могли ефективно розуміти складні граматичні поняття, осмислено практикувати їх і зрештою досягати академічної досконалості в справді гнучкому, адаптивному та студентоорієнтованому навчальному середовищі.

Ключові слова: диференційоване навчання, англійська мова як іноземна (EFL), дедуктивне викладання граматики, індуктивне викладання граматики, здобувачі освіти вищих навчальних закладів.

Problem statement. Differentiated English grammar instruction is a highly effective approach that recognizes and addresses the diverse learning needs of students in a grammar class. Instead of teaching everyone the same way, at the same pace, and with the same materials, differentiation tailors instruction to meet individual student requirements. This is particularly crucial in English as a Foreign Language (EFL) contexts, where students often come with varying proficiency levels, learning styles, and cultural backgrounds. Differentiated instruction is all about tailoring the learning experience to meet the diverse needs of students. When teaching English grammar, whether with the help of a deductive (rule-first) or inductive (discovery-first) approach, differentiation is crucial for maximizing learning outcomes. The key is to understand that both approaches have their benefits and drawbacks, and different students will respond better to one over the other, or a blend of both.

Analysis of recent research and publications. Differentiation in education can be explained in numerous ways. However, in this article we accept and follow this definition: ‘differentiated instruction (DI) is an instructional strategy intended to help educators succeed their diverse student population along the process of teaching and learning’ [1, p. 1220]. Carol Ann Tomlinson [2] emphasised that in differentiated

classrooms, teachers do not just follow a set curriculum; instead, they begin instruction by understanding each student's current knowledge and learning style. They acknowledge that every learner is unique and, based on the differences, are ready to adapt their teaching methods, materials, pace, and the complexity of assignments to effectively engage every student in the learning process.

Baksha, Husti and Kacsur write about DI implementation in EFL teaching and come to the conclusion that 'this approach not only improves motivation and critical thinking but also fosters a more inclusive and supportive classroom environment where all students have the opportunity to succeed' [3, p. 11]. Recent research results [4] on DI indicate that mobile learning, when combined with differentiated instruction, works well for all students in higher education, no matter their individual learning styles. This approach helps create inclusive digital learning environments.

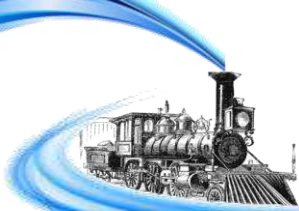
In view of the above, **the purpose of the article** is to explain the importance and application of differentiated English grammar instruction at the tertiary level, particularly within English as a Foreign Language (EFL) contexts. It highlights how tailoring teaching methods, pace, and materials to individual student needs, considering varying proficiency levels, learning styles, and cultural backgrounds, can maximize learning outcomes. The article will also explore how differentiation can be effectively integrated with both deductive and inductive grammar instruction approaches.

Presentation of the main material. Differentiated English grammar instruction at the tertiary level is a pedagogical approach that recognizes and addresses the diverse learning needs, abilities, backgrounds, and interests of university and college students in English language courses. Unlike a "one-size-fits-all" method, differentiation aims to tailor instruction to ensure all students can access and master grammatical concepts effectively.

Differentiated instruction, as popularized by Carol Ann Tomlinson [2], involves modifying four key elements of the curriculum:

1. content, referring to what students need to learn (e.g., simplifying explanations for some, providing more complex examples for others);
2. process, meaning how students make sense of the content (e.g., varied activities, flexible grouping, different learning pathways);
3. product, i.e. how students demonstrate what they have learned (e.g., offering choices in assignments, varying assessment methods);
4. affect/learning environment, which relates to the feelings and attitudes that influence learning (e.g., creating a supportive, risk-free environment where students feel safe to ask questions and take risks).

Such instruction is crucial not only at the secondary school, but also in higher education, because university and college English classrooms often consist of highly diverse students. This diversity includes varying English proficiency levels of students covering a wide range from those who struggle with basic grammar to advanced

learners needing refinement; different academic backgrounds, i.e. students from various disciplines with differing prior exposure to explicit grammar instruction; diverse learning styles and preferences (it means that some students prefer explicit rule-based instruction, while others inductive discovery, some give preference to visual aids, whereas others like hands-on activities). Finally, students as a rule, are differently motivated because some learn English for academic purposes, others for professional development, or some for personal interest. Therefore, DI is needed as it allows educators to easily deal with this heterogeneity, making learning more effective and engaging for all.

Nowadays there are two main approaches to teaching grammar: the traditional (deductive) approach and the discovery (inductive) one [5]. In the deductive approach, the teacher first introduces the students to the written form and the rules (e.g. on the board: I have never been abroad. He has never been abroad. etc.) and only after that do they explain the meaning of the grammar structure (e.g. We use Present Perfect to talk about our experience.) After the teacher has introduced and explained concepts to students, they are expected to complete tasks to practise the grammar. Later, they start practising using the grammar rules in speaking activities. In this way, grammar is taught explicitly [5].

In the inductive approach, on the other hand, the meaning comes first, then the form is introduced. Students are led to the grammar through a series of steps. This is called the discovery technique. The approach is that students are led towards a generalized grammar rule or pattern. The teacher presents the students with a variety of examples for a given concept without giving any preamble about how the concept is used. As students see how the concept is used, it is hoped that they will be able to determine the grammar rule themselves. The teacher can ask the students to explain the grammar rule as a final check that they understand it. Thus, grammar is taught implicitly. Both approaches can offer certain advantages, but the biggest difference is the role of the teacher. A deductive classroom is very teacher-centred, whereas an inductive one is much more student-centred [5].

Differentiated instruction in deductive grammar teaching involves tailoring the traditional "rule-first, then examples and practice" approach to meet the diverse needs of learners in a classroom. While deductive teaching is often seen as teacher-centred, applying differentiation strategies can make it more student-responsive and effective for a wider range of students.

Even with a deductive approach, students in any classroom will have varying:

- prior knowledge, i.e. some students may already have a partial understanding of the rule, while others are encountering it for the first time;
- learning styles, i.e. while some students benefit from explicit explanation, others might need more visual aids, auditory input, or kinesthetic activities;

- proficiency levels, i.e. some students will grasp the concept quickly and be ready for more complex application, while others will need more scaffolding and repetition;
- pace of learning, meaning that not all students learn at the same speed;
- motivation and interests: if teachers engage students with content relevant to their interests, it can boost their motivation.

Differentiating helps address these variations, ensuring that all students can access the content, process it effectively, and demonstrate their understanding.

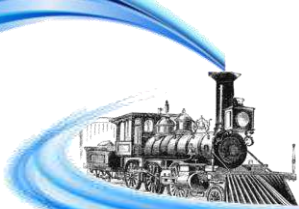
In a deductive approach, the teacher presents the grammar rule explicitly at the beginning of the lesson, which is typically followed by the explanation of the rule, numerous examples, and practice activities when students engage in exercises to apply the rule, often moving from controlled practice to more free production.

We have collected some ways and strategies to differentiate within a deductive grammar lesson, categorized by Tomlinson's elements of differentiation (Content, Process, Product, and Environment) (Table 1, which clearly outlines how to apply differentiated instruction across the four key areas (Content, Process, Product, and Environment) within a deductive grammar teaching framework.).

Table 1

Strategies for DI in deductive grammar teaching

Element of Differentiation	Strategy	Description and examples
Content (What students learn)	Tiered Content	Adjust the complexity of examples and initial practice materials for the same grammar rule. - Struggling Learners: Simpler sentences, more visual cues, fewer exceptions. - Advanced Learners: More complex structures, common exceptions, comparisons with similar rules.
	Supplementary Resources	Provide various resources for different learning styles. - Visual Learners: Diagrams, charts, colour-coding, mind maps. - Auditory Learners: Verbal explanations, audio recordings, discussions. - Reading/Writing Learners: Clear written explanations, graphic organizers, rule summaries.
	Pre-teaching/Re-teaching	Address prerequisite knowledge or reinforce initial learning. - Pre-teach: Introduce vocabulary or concepts before the main lesson. - Re-teach: Offer alternative explanations or additional small-group instruction.
Process (How students learn)	Flexible Grouping	Organize students into different configurations for instruction and practice. - Whole-class: For initial rule explanation. - Small Groups: Based on readiness

Element of Differentiation	Strategy	Description and examples
		(teacher support, collaborative challenges) or mixed-ability (peer tutoring). - Individual Work: For self-paced practice.
	Tiered Activities/Practice	Offer practice exercises varying in complexity and support. - Basic Level: Fill-in-the-blanks, simple sentence completion, multiple-choice. - Intermediate Level: Sentence transformations, error correction, guided sentence creation. - Advanced Level: Open-ended writing, dialogue creation, authentic text analysis.
	Choice Boards/Learning Menus	Allow students to choose from a variety of practice activities aligning with their learning styles or interests.
	Scaffolding	Provide varying levels of support as needed. - Struggling Learners: Sentence starters, word banks, partially completed examples, frequent check-ins. - Gradual Release: Move from teacher-led to independent application.
	Technology Integration	Use digital tools for adaptive practice and immediate feedback (e.g., online exercises, interactive whiteboards, educational apps).
Product (How students demonstrate learning)	Varied Assessment Options	Allow students to demonstrate understanding in diverse ways. - Written: Traditional exercises, short paragraphs, essays. - Oral: Explaining rules, creating dialogues, participating in debates. - Visual/Kinesthetic: Creating posters, acting out scenarios, using manipulatives.
	Tiered Products	Require different levels of complexity or depth in the final output. - Foundational: Identify rule usage in given sentences. - Application: Write a short paragraph demonstrating correct usage. - Mastery: Create a presentation or teaching guide for peers.
Environment (The classroom setup and atmosphere)	Flexible Seating	Allow students to choose optimal working spaces (e.g., quiet corners, collaborative tables).
	Clear Expectations and Routines	Ensure all students understand learning goals and how to navigate differentiated tasks.
	Supportive Atmosphere	Foster a culture where mistakes are learning opportunities and students feel comfortable seeking help.
	Access to Resources	Make relevant reference materials readily available (e.g., grammar charts, dictionaries, online tools).

While beneficial, differentiated instruction in deductive grammar teaching can present certain challenges for teachers and educators. First and foremost, planning and preparing varied materials and activities can be time-consuming. However, an excellent and most useful solution in planning differentiated tasks and activities is the application of artificial intelligence [6; 7]. Then, managing multiple activities and groups simultaneously requires effective organizational skills. Furthermore, tracking individual progress across differentiated tasks can be complex. In addition, some students might feel singled out if differentiation is not explained positively as a way to meet everyone's needs. Finally, adhering to a rigid curriculum might limit flexibility.

DI can significantly enhance the effectiveness of deductive grammar teaching by acknowledging and responding to the diverse needs of learners. If strategically varying content, process, product, and environment, teachers can ensure that all students, regardless of their starting point or learning preferences, have the opportunity to grasp grammatical concepts, practise them meaningfully, and achieve success. The key is thoughtful planning, ongoing assessment, and a commitment to creating a flexible and responsive learning environment.

Differentiated instruction in inductive grammar teaching is about empowering students to discover grammar rules themselves, while simultaneously providing the varied support and challenges needed to accommodate their diverse learning styles, prior knowledge, and proficiency levels.

Thus, students are exposed to multiple examples of the target grammar point, usually embedded in a meaningful context (e.g., a story, dialogue, authentic text, or real-life situation). The teacher guides students to "notice" the patterns or features of the grammar. This often involves highlighting, underlining, asking guiding questions, or using visual cues. Students, individually or in groups, try to deduce the rule based on the patterns they observed. They might formulate their own "grammar rule" in their own words. Students test their hypotheses by applying the rule or discussing it. The teacher then clarifies, refines, or confirms the rule, addressing any misconceptions. Students engage in practice activities to solidify their understanding and apply the rule in various contexts.

To put it briefly, in an inductive approach, the teacher presents language examples (in context, ideally) and guides students to notice patterns, formulate hypotheses about the rules, and then test those hypotheses. This is a more student-centred and discovery-based method, often leading to deeper understanding and better retention. Differentiating this process makes it accessible and effective for everyone.

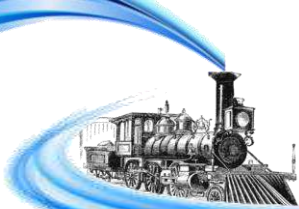

Table 2

Strategies for DI in inductive grammar teaching

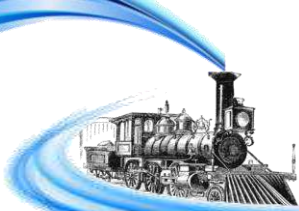
Element of Differentiation	Strategy	Description and Examples
Content (What students are exposed to and what they learn)	Tiered Texts/Examples	Adjust the complexity of examples and texts used for grammar discovery. - Struggling Learners: Simpler sentences, shorter texts, more obvious patterns, high-frequency vocabulary, pre-teach concepts. - Advanced Learners: More complex sentences, longer texts, subtle variations/exceptions, challenging vocabulary/structures.
	Variety of Input Modalities	Provide examples through different sensory channels to aid noticing. - Visual Learners: Highlight grammar in colors, use charts/diagrams, visual aids (pictures, videos). - Auditory Learners: Audio recordings of dialogues/stories featuring grammar, listening for patterns. - Kinesthetic Learners: Sentence strips for manipulation, movement-based sorting activities.
	Targeted Scaffolding for Noticing	Guide students' attention to patterns with varying levels of explicit support. - Struggling Learners: More explicit guiding questions, cloze activities for rule parts. - Advanced Learners: Open-ended questions for deeper analysis, challenge to find exceptions or nuanced uses.
Process (How students engage with and discover the rules)	Flexible Grouping	Organize students into different configurations for discovery and practice. - Homogeneous (by readiness): Teacher provides direct support to struggling groups; advanced groups work independently. - Heterogeneous (mixed-ability): Stronger students scaffold weaker peers, fostering peer learning. - Individual Work: For students preferring independent discovery (with self-checking materials).
	Tiered Guiding Questions/Tasks	Pose questions or tasks that vary in cognitive demand during the discovery phase. - Basic Level: "What do you notice about the verbs?", "Circle the words that change." - Intermediate Level: "How do underlined words change meaning?", "Find a pattern in endings." - Advanced Level: "Formulate a rule for this structure," "When would you NOT use this form?"
	Choice of Discovery Activities	Offer a selection of activities for students to deduce the rules. - Sorting Activities: Sort sentences by grammar pattern. - Matching Activities: Match examples to rule aspects. - Problem-Solving Scenarios: Solve communicative problems requiring grammar understanding. - "Grammar Sleuth" Tasks: Search for specific patterns in longer texts.

Element of Differentiation	Strategy	Description and Examples
	Varying Levels of Teacher Guidance	Adjust the amount of direct intervention during the noticing phase. - Struggling Learners: More direct cues, pointing, repetition, immediate feedback. - Independent Learners: Less direct intervention, more time and freedom for productive struggle.
Product (How students demonstrate their discovered knowledge)	Varied Rule Articulation	Allow students to express their discovered rule in different ways. - Foundational Understanding: Highlight rule on graphic organizer, choose from multiple-choice rule statements. - Deeper Understanding: Write their own rule, explain orally to a partner. - Mastery: Create a "grammar guide" with examples, non-examples, and exceptions.
	Tiered Practice Activities	Offer practice tasks that vary in complexity for applying the discovered rule. - Basic Practice: Simple recognition, fill-in-the-blanks with limited choices. - Intermediate Practice: Sentence completion, guided creation, simple error correction. - Advanced Practice: Open-ended writing, role-plays, debates, discussions requiring spontaneous use.
	Choice of Application Tasks	Provide options for how students demonstrate application of the grammar. - Write a short story, create a comic strip, record a dialogue, prepare a short presentation (all incorporating target grammar).
Environment (The classroom setup and atmosphere)	Foster a "Discovery" Mindset	Emphasize that mistakes are learning opportunities; encourage risk-taking and collaborative problem-solving.
	Provide Tools	Ensure access to resources that aid pattern recognition and rule formulation (whiteboards, markers, digital tools, manipulatives).
	Noise Levels	Allow for productive buzz during group discovery while providing quiet spaces for individual reflection.
	Time Management	Be flexible with pacing; provide extensions or alternative tasks for varied learning speeds.

When educators thoughtfully apply DI strategies in their approach, they supercharge the effectiveness of teaching grammar inductively. This does not just make learning more efficient; it actively empowers every student to become a dynamic, engaged participant in their own language learning process.

Conclusions. This article explores the importance and application of differentiated English grammar instruction at the tertiary level, particularly within English as a Foreign Language (EFL) contexts. It posits that tailoring teaching methods, pace, and materials to individual student needs, while considering varying proficiency levels, learning styles, and cultural backgrounds, is crucial for maximizing

learning outcomes. Differentiated instruction (DI) is defined as an instructional strategy designed to help educators pay particular attention to diverse student populations, adapting teaching methods, materials, pace, and assignment complexity based on each learner's unique knowledge and style.

The article highlights that university and college English classrooms are highly diverse, encompassing a wide range of English proficiency levels, academic backgrounds, learning styles, and motivations. To address this heterogeneity, DI can be effectively integrated with both deductive (rule-first) and inductive (discovery-first) grammar instruction approaches.

While acknowledging challenges such as time constraints and managing multiple activities, the article suggests that tools like artificial intelligence can assist in planning. It emphasizes that thoughtful planning, ongoing assessment, and a commitment to a flexible and responsive learning environment are key to successful differentiation.

The integration of differentiated strategies within both deductive and inductive teaching methodologies allows for a flexible and responsive learning environment. This approach fosters deeper understanding and better retention by aligning instruction with individual needs, thereby boosting student motivation and critical thinking. Ultimately, differentiated instruction transforms the grammar classroom into an inclusive and supportive space where every student is empowered to succeed in their language learning process.

References:

1. Ortega, D. P., Cabrera, J. M., & Benalcázar, J. V. (2018). Differentiating instruction in the language learning classroom: Theoretical considerations and practical applications. *Journal of Language Teaching and Research*, 9(6), 1220-1228.
2. Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3rd ed.). Alexandria, VA: ASCD.
3. Baksha, R., Husti, I., & Kacsur, A. (2024). Differentiation in the process of English language teaching. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova: Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific Journal of the National Polytechnic University named after M. P. Dragomanov: Series 5. Pedagogical Sciences: Realities and Prospects*, 100, 8-13. <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.100.02>
4. Harmini, T., Muriyatmoko, D., Suprihatingsih, S., & Bonyah, E. (2025). Implementing mobile learning with differentiated instruction in calculus: Student learning styles analysis. *Hipotenusa: Journal of Mathematical Society*, 7(1), 71-85.
5. Thornbury, S. (1999). *How to teach grammar*. Harlow: Pearson.
6. Huszti, I., Fodor, K., & Hnatyk, K. Enhancing students' English reading comprehension with AI assistance. *Nauka i tekhnika sohodni. Serii «Pedahohika» – Science and Technology Today. Series «Pedagogy»*, 6(47), 372-379. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6\(47\)-372-379](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6(47)-372-379)
7. Kacsó, P., & Huszti, I. (2024). Artificial intelligence (AI) as a useful assistant in English lesson planning. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 72, 67-70. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.1>

Література:

1. Ortega D. P., Cabrera J. M., Benalcázar J. V. Differentiating instruction in the language learning classroom: Theoretical considerations and practical applications. *Journal of Language Teaching and Research*. 2018. Vol. 9, No. 6. P. 1220-1228.
2. Tomlinson C. A. How to differentiate instruction in academically diverse classrooms (3-e vyd.). Alexandria, VA : ASCD, 2017. 186 p.
3. Baksha R., Husti I., Kacsur A. Differentiation in the process of English language teaching. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2024. Вип. 100. С. 8-13. <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.100.02>
4. Harmini T., Muriyatmoko D., Suprihatingsih S., Bonyah E. Implementing mobile learning with differentiated instruction in calculus: Student learning styles analysis. *Hipotenusa: Journal of Mathematical Society*. 2025. Vol. 7, No. 1. P. 71-85.
5. Thornbury S. How to teach grammar. Harlow: Pearson, 1999. 182 p.
6. Huszti I., Fodor K., Hnatyk, K. Enhancing students' English reading comprehension with AI assistance. *Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка»*. 2025. Вип. 6(47). С. 372-379. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6\(47\)-372-379](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6(47)-372-379)
7. Kacsó P., Huszti I. Artificial intelligence (AI) as a useful assistant in English lesson planning. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 72. С. 67-70. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.1>

Журнал

*«Актуальні питання у
сучасній науці»*

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 7(37) 2025

Підписано до друку: 14.07.2025 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

ФОП Жукова Ірина Віталіївна Свідоцтво серія ДК №7425 від 09.08.2021 р.,
02217, м. Київ, пр. Маяковського Володимира, буд. 4-В, кв. 10